

11 Eylül'de ABD'ye yapılan saldırı ve dünya ülkelerinin tutumu üzerine bir değerlendirme

Barışa bir fırsat ver!

DARİO FO / FRANCA RAME / JACOPO FO

11 Eylül günü yaşanan bu olay umutsuzluğa, suskunluğa, paniğe yol açtı. Dünya acımasız bir katliamla vuruldu. Zor ve acı da olsa bunu konuşmak gerekiyor; anlamaya çalışmak gerekiyor.

İlk gözlemlediğimiz şey, patlamaların TV'lerden izlenmesiydi. Bu inanılmazdı... Bu dram karşısında dünya şaşkına dönmüş, öylece kalakalmıştı.

Ama herkes değil.

Dünya borsaları bir dakika bile durmadı, para kazanmayı, kendilerine vahşi kârlar aramayı sürdürdü. Hatta tempolarını yoğunlaştırdı. İnsanlar i-kiz kulelerin tepesinde camlardan aşağı sarkmış haykırırken borsanın büyük brokurları da cep telefonlarından haykırıyordu: "Petrol satın al! Hepsini sat! Petrol satın al!" Bazı şirketler birkaç saniye içinde yüzde 10 hisse kaybederken petrol, varil başına 10 dolar yükseldi ve kurnazlar milyarlarca dolar kâr etti. Tüm Avrupa ülkelerinin başkanları başsağlığı dilemeye hazırlandığı sırada, bankerleri dolar emiyor ve nihayet Euro değer kazanıyordu. Hiçbiri borsalarını kapatmayı, henüz soğumamış cesetlere saygı göstermeyi düşünmedi. Kapitalizm canavarı dişlerini ölü etlerine geçirmiş, büyük bir mutluluk içinde birkaç saatte işlerini toparlamayı başardı.

Bunda şaşılacak bir şey yok. Büyük spekülâtorler her yıl yoksulluktan on binlerce insanı öldüren bir ekonominin içinde yüzüyor: Ölenler sadece New York'taki 20 binle mi sınırlı?

Yoksulların, umutsuzluğun öcü

Diğer dondurucu görüntüleri anımsayalım; sokakta yaşayan evsizleri, Filistin varoşlarını, soğuk savaşın paramparça ettiği insanları... Onlar bu katliama sevindiler. Her evden, her aileden bir ölünün çıktığı, bir daha ölü görmeye dayanacak gücü olmayan bu insanlar sevindiler.

Bu şiddet ve sömürü sistemi, insanlıklara uygulanan bu organize soykırım sistemi öç duygusunu uyandırıyor.

Yıllardır hemen her gün radarların yerini saptama bahanesiyle ABD uçakları Irak'a bomba yağdırdı. Batı televizyonları için bunun haber değeri yoktu. Binlerce insan uranyumlu mermilerle öldürüldü. Toprakları uranyumdan zehirlendi. Ambargo nedeniyle ilaç olmadığından hastalıklar ve ölümler arttı. Ortadoğu'nun umutsuzluk yükünün sessizliği içinde öldüler. Bugün TV yorumcularının gözyaşları utanç vericidir. Çünkü Ortadoğu'daki cinayetleri yıllardır suskun bir şekilde izlediler.

Evet, vahşet ama maalesef böyle. Bu, yığınların umutsuzluğunun öcüdür. Hiçbir işe yaramayan bir öç... Beraberinde dünya mirasından pay alamayanların yeni katliamlarını getirecek bir öç.

Dikkat edin: 11 Eylül katliamı, yüksek rakımda uçan bir uçağın, bir düğmeye dokunup düşürülmesiyle olmadı. Bu olayın içinde pek çok kişi var. Bunlar "beyaz şeytanları" vurmak üzere şartlandırılmış ve onları öldürmek için tamamen çıldırmış kişiler. Bu umutsuzluğun bir refleksi.

Tek güvenlik, adil paylaşım

Görevi kötüye kullanmanın ve katliamların yasası değişmediği sürece, dünyada güvenliği ve barışın hiç kimse için garantisi olmadığını bu terörle görmüş olduk.

Artık olan oldu. Modern teknolojiler kişiye öyle bir güç ve imkân tanıyor ki güvenlik için oluşturulan hiçbir sofistike sistem bunu engelleyemiyor. Kuzey Amerikalı zenginler de güvende olduklarını zannetmesin. Dünyada güvenli olduğu düşünülen bir yer yok. Yığınların vahşi köpeği kim ve nerede olursa ol, gelir seni ısırır.

Aptal TV'ler ABD'nin süper kontrolü sayesinde dört uçağın bomba gibi

SEN BAŞLAT! - Vahşi kapitalizm yeryüzünü dağıtmak üzere, savaşa doğru yol almış gidiyor. Tek bir imkân var: Yakıtlarımızı değiştirmemiz gerekir. Hemen. Dünyayı para yönetiyor. Para iktidardakilerin hassas olduğu tek argüman. Dünya efendilerinden çekeceğin her lira, insanlığa soluk almayı armağan edecek.

Dario Fo ve eşi Franca Rame

çakılmasının önlenmediğini söyledi. Modern teknoloji kentlerin kalabalığında kontrol edilemez, katliam yapmak için onlarca yol bulunur. Ama bunu anlamak istemiyorlar.

Bu korkunç saldırı Bush'un kendini beğenmişlik zirhını gülünç bir hale soktu. Bugün uçak, dün Japonya'da sinir gazi, Moskova'da gaz bombaları! Yarın kalabalık bir stadyumda katliam yaratmak için "Bomba var" diye bir defa bağırarak yetecek.

Modern ülkeler yurttaşlarına "güvenlikli, normal bir yaşam" garanti

edemez. Bu mümkün değil. Milyonları evlerine kapatamazsınız. Zengin dünya için tek güvenlik garantisi; açlık ve zorbalığa mecbur edilmiş insanların yaşam kalitelerini yükseltmektir. Tek güvenlik daha adil paylaşım. Dikkat edin: Bu saatten sonra, kamikaze gibi silahlanan bu insanların kim oldukları sorulamaz. Radikal İslam mı? Amerikan radikal sağ mı? Çıldırılmış Siyonistler mi? Kim bilir?

Tarihin en vahşi terörist saldırılarından biri olan Oklahoma cinayetini anımsayalım. Önce radikal İslam terö-

rü denildi. Sonra Amerika'daki sağcı, faşist bir örgütün bu eylemi planladığı ortaya çıktı. Örgütün bu eylemle İslam karşıtı bir tepki yaratmayı hedeflediği anlaşıldı.

Bu cinayetlerin arkasında tüm gizli servislerin olduğu, toplumda bir kaos yaratmak için birleştikleri ve bu eylemleri destekledikleri gerçeği de ortaya çıkabilir.

Kesin olan şey, bu katliamların arkasındaki tetikçilerin; şiddet kültürünün, açlığın ve insanlık dışı sömürünün öz evladı olduğu gerçeğidir. Bu şiddet, bu ölümler; birkaç saat içinde milyon dolarlar kazanan spekülâtorleri, petrol zenginlerini, silah tüccarlarını, general ve amirallerle keyifle kadeh tokuşturan terörist liderleri, her gün devleti savaş tehditlerini anlatıp, insanlık dışı mayınlardan çıkar sağlamaya çalışan yorgun barışçılarını, bu yılışık ve dalkavuk barış yorgunlarını mutlu etti. Yarın suçlulara para cezasını vermek bahanesiyle birkaç terk edilmiş köy bombalanacak ve sırtlanların lobileri militarist harcamaları saygınlaştırmaya çalışacak.

"ABD bu agresif saldırıya derhal karşılık vermeli!" TV'de izlediğimiz sokak röportajlarında bir aptal böyle bağırıyordu. "Misilleme!" Teksas boğası Bush da böyle bağırırdı. Her bir beyaza karşılık 10 zeytin yeşili tenli ölecek. Birileri meydanlarda bunu protesto edecek. polisler meydanlara incek ve orada da yeni ölümler olacak. Bizi sürüklemek istedikleri yeni bir savaş şekli bu.

Ölümleri durdurabiliriz

Barışın partisinin bir tek olanağı var: Barışın enstrümanları ile çalışmayı sürdürmek. Çokuluslu ölümleri, var olan tüm gücümüzle durdurabiliriz. Bu ölümleri yaratanlara ekonomik destek

vermemeliyiz. Milyonların bu kişisel çabası tek bir mücadele enstrümanına dönüşebilir; tek kurtuluş stratejisi olabilir. Banklardaki paralarımızı çekeelim. Esso yakıtları, Nestle ürünleri satın almayalım. Coca Cola içmeyelim. McDonald's'tan yemeyelim. Benzinli araçlarımızı gazyağı, kolza yağına dönüştürelim. Tasarruflarımızı daha etik şekilde değerlendirelim. Bu öldüren sistemin ortağı olan özel sigorta şirketlerinin poliçelerini feshedelim. Mayın üretenlerin arabalarını satın almayalım, çocukları köle gibi çalıştıranların ayakkabılarını giymeyelim, kimyasal gıdalar tüketmeyelim.

Paralarımızı değerlenlerinde öğütmelelerini reddedelim. Ölümler marketini boykot edelim. Tüketim ve harcamamızı böyle değerlendirebileceğimizi gösterelim. Bugün bu tercihler sadece doğru ve uygun değil, aynı zamanda acildir.

Düşünecek zaman yok

Sizden bunu hemen, şimdi yapmaya başlamanızı istiyoruz.

Düşünecek zaman yok. Vahşi kapitalizmin lokomotifini, hızını almış gidiyor. Yeryüzünü dağıtmak üzere, savaşa doğru yol almış gidiyor. Tek bir imkân var: Yakıtlarımızı değiştirmemiz gerekir. Hemen. Dünyayı para yönetiyor. Para iktidardakilerin hassas olduğu tek argüman.

Barışa bir fırsat ver. Hemen. Sen başlat. Başkalarını bekleme. Dünya efendilerinden çekeceğin her lira, insanlığa soluk almayı armağan edecek.

Her alışverişini bir oy gibi kullan!

Dario Fo ile Franca Rame'nin internet sitesinde 12 Eylül günü yayımlanan ve İtalya'da tartışmalara yol açan bu yazıyı Füsün Demirel çevirdi.